

SKUPNOSTNA ETNOLOŠKA ZBIRKA ČRNEČE VASI

PIKA ŠKERLJ

V konservatorsko-restavratorski delavnici Posavskega muzeja Brežice smo v letu 2024 začeli s postopnim konserviranjem in restavriranjem zbirke iz Črneče vasi, ki zajema predmete domačinov in odraža vsakdanje življenje ter tradicijo tega območja. Skupno smo konservirali in restavrirali 30 različnih predmetov, ki predstavljajo dediščino s področij gospodinjstva, poljedelstva, predenja, pranja, košnje, živinoreje, transporta, prometa, verovanja, vinogradništva in vojne. Predmete smo pred izvedbo konservatorsko-restavratorskih posegov pregledali, fotografsko dokumentirali in razdelili po materialih: les, kovina, usnje, tekstil, papir, keramika in mešani materiali. Eden izmed zanimivejših predmetov je vitrinica, ki upodablja oltarček z nabožno figuro. Relief brezjanske Marije na steklu je bil zaprt v zastekljen lesen okvir. Z notranje strani je bilo steklo ob robovih obarvano v dveh barvah, ki sta skupaj tvorili iluzijo oltarne niše. Barvna plast je v večjem delu razpokala in odpadla. Na steklu in notranji strani stekla so bile vidne sprijete nečistoče. Površinske nečistoče so bile vidne tudi na lesenem okrasnem okvirju. Lesen okrasni okvir je bil lokalno poškodovan (odrgnine), na zadnji strani je imel pričvrščeno zarjavelo obešalno žičko. Na hrbtni strani lesenega okvirja je bil kipec zaprt s pomočjo prepognjenega koledarskega lista. Ta je bil pričvrščen neposredno na lesen okvir z risalnimi žeblički. Pri premikanju upodobitve smo opazili, da podoba Marije ni pričvrščena. Vitrinico smo razstavili, da smo se lahko lotili konserviranja.

Ugotovili smo, da je bila brezjanska Marija na steklenem nosilcu naknadno vstavljena v lesen okvir, saj je prekrivala poslikan mavčni odlitek Lurške Marije. Podstavek kipca je bil prelomljen na polovico in v smeri stekla obarvan s črno. Površina Lurške Marije je bila deloma porumenela in prekrita z nečistočami. Opazili smo, da je bil januarski koledarski list iz leta 1992 s sliko S. M. Kolesnikova uporabljen kot ozadje.

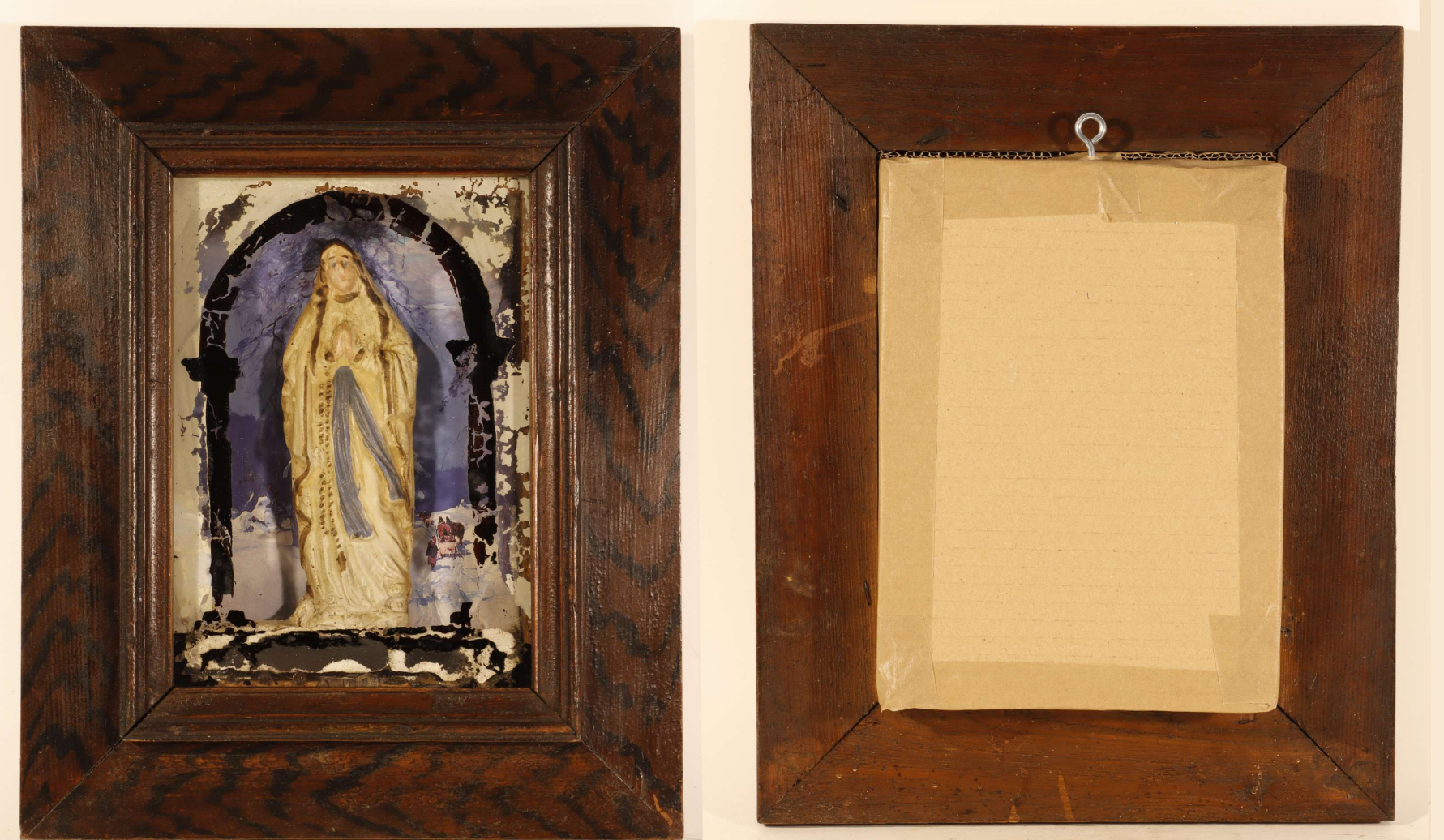
Z ugotovitvami smo seznanili kustosinji za etnologijo Stanko Glogovič in Ivanko Počkar, s katerima smo se pogovorili, do katere mere konservirati in restavrirati predmet in kako ga prezentirati. Po posvetu sta se kustosinji odločili brezjansko Marijo predstaviti ločeno.

Vitrinico smo v večji meri le konservirali. Površinske nečistoče smo odstranili s posameznih sestavnih delov predmeta z vatirano palčko, omočeno z destilirano vodo, z gelirano destilirano vodo in z gobico Wishab. Strukturno smo v predmet posegli z zamenjavo zarjavelih kovinskih elementov in dodano zaščito hrbta okvirja s kartonom in lepilnim trakom.

Strokovni sodelavci: Rok Verstovšek Tanšek in Nives Slemenšek, Posavski muzej Brežice

Vitrinica z nabožnim kipcem pred posegom

Vitrinica z nabožnim kipcem po posegu

Ločeno predstavljena brezjanska Marija